

Utredningsdel för Vasas
INTEGRATIONSPROGRAM
för åren 2019–2022

V A S A .

Innehållsförteckning

Inledning.....	2
1. Integrationens och integreringens grunder	3
1.1. Koordinering av integration.....	3
1.2. Minneslista för integration.....	4
2. Rådgivning och utvidgande av handledningsverksamheten.....	5
2.1. Uppgörande av inledande kartläggning för alla som behöver det	5
2.2. Göra tolkverksamheten mer mångsidig	5
2.3. Anslutande till webbtjänsten infoFinland.fi	5
2.4. Ökande av digitala tjänster som en del av social- och hälsovårdsservicen	6
2.5. Mångsidig och centraliserad rådgivning	6
2.6. Rådgivning på eget språk.....	6
3. Främjande av säkerhet.....	7
3.1. Information beträffande säkerhetsbefrämjande till befintliga grupper.....	7
3.2. Främjande av positivt bemötande	7
3.3. Främjande av psykiskt välbefinnande.....	7
3.4. Förebyggande av segregation.....	7
4. Möjliggörande av sociala kontakter och relationer	8
4.1. Organisationsbrickan	8
4.2. Familjeskolan	8
4.3. Mångsidig användning av stadens lokaler	8
5. Främjande av sysselsättning	9
5.1. Främjande av sysselsättning inom stadsorganisationen.....	9
5.2. Möjlighet att studera det andra inhemska språket	9
5.3. Integrationsstöd till arbetstagare med invandrarbakgrund	9
5.4. Individuellt stöd vid övergången mellan den grundläggande utbildningen och andra stadiet	9
6. Främjande av boendefärdigheter.....	10
6.1. Boenderådgivning och boendeanvisningar i bildformat	10
7. Förstärkande av kunnandet.....	10
7.1. Digivänverksamhet.....	10
7.2. Förstärkande av kompetensen hos ordförande och aktiva inom etniska föreningar.....	10
7.3. Erfarenhetssakkunnigverksamhet	10
8. Främjande av hälsa och välbefinnande	11
8.1. Hälsogranskning för alla vid ankomst till landet	11
8.2. Spridning av heltäckande hälsofrämjande uppgifter i de befintliga grupperna	11
8.3. Utnyttjande av avgiftsfri idrotts-, konstundervisnings- och kulturservice	11
9. Uppföljning och utvärdering av integrationsprogrammet	12
Källor:	15

Inledning

I Vasa stad bor över 67 000 invånare. Befolkningstillväxten har varit kraftig och orsaken är både invandring och naturlig befolkningstillväxt. 8,5 % av Vasaborna har ett främmande språk som modersmål. I Vasa talas 97 olika språk och 120 nationaliteter är representerade. De största språkgrupperna är arabiska, ryska, somaliska, engelska, persiska och albanska. Till Vasa flyttar man på grund av arbete, studier eller familjeband. Staden beviljar årligen kommunplats åt 40 personer. Kommunplatserna är avsedda för asylsökande som fått uppehållstillstånd via Vasa mottagningscentral eller till kvotflyktingar. Till Vasa flyttar man också självständigt från områdets övriga kommuner.

Lagen om främjande av integration ålägger kommunerna att göra upp ett integrationsprogram för att främja integrationen och stöda det sektorsövergripande samarbetet. Integrationsprogrammet godkänns i stadsfullmäktige och ses över minst vart fjärde år (L 30.12.2010/1386).

Integration är allas ansvar. Främjandet av integration och behoven hos invandrarbefolkningen bör beaktas i kommunens och övriga myndigheters verksamhet, samt i planeringen och uppföljningen av den. Vasa bör ombesörja att den egna servicen lämpar sig för invandrare. Vasa bör se till att de åtgärder och den service som fastställs i integrationslagen ordnas i staden. I programmet har man lyft fram de integrationsbefrämjande åtgärder som Vasa under de följande fyra åren bör utveckla. De befintliga integrationsfrämjande funktionerna och tjänsterna har inte beskrivits i programmet. Kommunen är allmänt ansvarig och samordningsansvarig för utvecklandet av integrationen samt för planeringen och uppföljningen av integrationen på lokal nivå. (L 30.12.2010/1386)

Projektet "En god start i Österbotten" har utgått från den referensram forskarna Ager och Strang utvecklat år 2008. Ager och Strangs referensram beskriver de aktörer och stadier som påverkar integrationen. Referensramens olika element har en dubbelriktad inverkan på såväl det mottagande samhället som invandraren. I Vasamodellen har denna referensram fungerat som grund för uppgörandet av integrationsprogrammet och sammansättandet av arbetsgrupper. Invandrarrådet har tillsammans med myndigheterna inom integrationsservicen och en omfattande grupp sakkunniga ansvarat för uppgörandet av Vasas integrationsprogram. Programmet har bearbetats i nio arbetsgrupper bestående av sakkunniga, som representerat den egna sektorn. I arbetsgrupperna deltog förmän, anställda och aktörer från organisationsfältet. Målsättningen har varit att skapa ett program som kan förverkligas i praktiken. Arbetsgrupperna har ställt upp mål, åtgärder, tidtabell och mätare för programmet. Under arbetsprocessen med integrationsprogrammet har arbetsgrupperna förutom de ramar som integrationslagen och andra lagar som styr invandringen ställer, även beaktat Vasa stads strategi och andra åtgärdsprogram som uppgjordes av Vasa stad.

Genomgående mål i programmet är stärkande av delaktighet, främjande av sysselsättning och goda befolkningsförhållanden samt barnets bästa. Delaktigheten kan delas upp i funktionell, ekonomisk och samhällelig delaktighet (THL, 2018). I integrationsprogrammet betonas

Metoder för att främja goda befolkningsförhållanden omfattar ökad positiv växelverkan och delaktighet. Erfarenhet av samhörighet, trygghet, delaktighet och påverkan samt ett icke-diskriminerande bemötande är kännetecken för goda befolkningsförhållanden. (Justitieministeriet 2018.)

delaktigheten genom informationstillgång och förstärkande av kompetensen. Erfarenhets-sakkunnigverksamheten inom integrationen möjliggör delaktighet i planering, utveckling och påverkan.

Integrationsprogrammet i Vasa har sammanställts i en överskådlig visuell form, där programmets mål, åtgärder, tidtabell och mätare beskrivs. Syftet med denna bilaga är att mera ingående beskriva innehållet i integrationsprogrammet.

Vasas integrationsprogram för åren 2019 – 2022 är en del av ett lärdomsprovsarbete för högre yrkeshögskoleexamen vid Vaasan ammattikorkeakoulu. Efter att lärdomsprovsarbetet godkänts finns det tillgängligt i yrkeshögskolornas publikationsarkiv Theseus. I lärdomsprovsarbetet ingår bedömning av det färdiga integrationsprogrammet.

1. Integrationens och integreringens grunder

Att bli integrerad (integrering) definieras som en växelverkande utveckling mellan samhället och invandraren, i vilken invandraren upplever sig vara en aktiv och myndig medlem i samhället. Det mottagande samhället berikas med mångfald och får nya influenser (L30.12.2010/1386, ANM 2016 a, 67.).

Integration betyder stödande och främjande av integrering med hjälp av myndigheternas och andra instansers integrationsstödande och integrationsfrämjande service.

Person med invandrabakgrund är ett begrepp som kan uppfattas på många olika sätt. I definitionen ingår förutom invandring även personens modersmål och nationalitet.

Invandrare är ett allmänbegrepp som avser en person som flyttat från ett land till ett annat.

Med *en person som talar främmande språk* avses en person som bor i Finland, men vars modersmål är något annat än finska, svenska eller samiska.

Utlänning är en person, som inte har finskt medborgarskap.

De nämnda definitionerna påverkar den service och de stöd personer med invandrabakgrund får i enlighet med utlänningslagen (L30.4.2004/301). Exempelvis en person som är *asylsökande* är berättigad till mottagningscentralens service. Dessa personer har inget uppehållstillstånd och är således inte officiellt Vasabor, trots att de bor i Vasa.

En flykting har beviljats asyl och är berättigad till all service som myndigheterna erbjuder. För de flyktingar som får nytt hem i Vasa erhåller staden en kalkylerad ersättning av staten under en tre-fyra års period. Därtill har staden möjlighet i vissa fall och under vissa förutsättningar ansöka om statliga specialersättningar. Syftet med den kalkylerade ersättningen är att kompensera den mottagande kommunen eller staden för de utgifter som uppstår i samband med ordnandet av integrations servicen.

1.1. Koordinering av integration

Behovet av en koordinering av stadens integrationsbefrämjande tjänster lyftes fram i alla arbetsgrupper som deltog i uppgörandet av integrationsprogrammet. Verksamheten vid Vasas utlänningsbyrå avslutades i och med organisationsförändringen inom resultatområdet socialarbete och familjeservice år 2016. I samband med organisationsförändringen delades främjandet av integrationen upp mellan

resultatområdets fyra serviceområden. Följden blev en bristande koordination av integrationsbefrämjande åtgärder.

Behovet av koordination har lyfts fram via motioner under 2018. I november 2018 beviljade stadsfullmäktige anslag för tillsättandet av en integrationskoordinator.

En arbetsbeskrivning med arbetsuppgifter och praxis som berör koordinering av integrationsbefrämjande åtgärder kommer i början av 2019 att tas fram i samarbete mellan olika sektorer. Koordinationen bör i praktiken genomföras i samarbete med landskapet Österbotten, kommunala och statliga myndigheter, tredje sektorn och organisationsfältet.

Lag om främjande
av integration
30.12.2010/ 1386

1.2. Minneslista för integration

OECD har sammanställt en minneslista för främjande av integration som hjälpmedel till kommunerna och städerna, integrationspolitiken, förvaltningen och analyseringen av servicesystemen. Integrationen ska ses som ett lokalt fenomen. OECD:s rapport betonar städernas ansvar att ombesörja att korrekta och tillräckliga åtgärder vidtas när det gäller främjandet av integrations-processerna. Uppgifter om de olika åtgärdernas effekt och verkningar, samt erfarenheter såväl från god praxis som från misslyckade försök bör användas vid planeringen av integrationsbefrämjande åtgärder (Saukkonen 2018, 5, 18.).

1. figur. Minneslista för aktörer på lokalnivå för främjande av integration

2. Rådgivning och utvidgande av handledningsverksamheten

2.1. Uppgörande av inledande kartläggning för alla som behöver det

Den inledande kartläggningen är ett arbetsredskap där invandrarens bakgrundsuppgifter och kompetenser kartläggs. Utgående från den inledande kartläggningen uppgörs sedan en personlig integrationsplan.

Syftet med den inledande kartläggningen är att främja en behovsorienterad och lyckad integrationsprocess. Via den inledande kartläggningen kan man i ett tidigt skede identifiera servicebehov och därmed snabbare handla till den service som motsvarar behovet (RP 96/2018).

Behovet av en utredning gällande uppgörande av inledande kartläggning för andra personer än personer med flyktningbakgrund noterades redan i integrationsprogrammet för åren 2014 – 2017. Utredningen har inte förverkligats i Vasa. För arbetssökanden i Vasa görs för tillfället inledande kartläggningar vid Arbets- och näringsbyrån. För personer som inte står till arbetsmarknadens förfogande görs inledande kartläggningar av socialarbete och familjeservicen. En make/maka till en person som flyttar till Vasa i arbetssyfte löper stor risk att bli utan service som stöder integrationen. Genom att erbjuda en inledande kartläggning åt alla oavsett orsak till invandring möjliggörs en god integration med hjälp av integrationshandledning och rådgivning. Detta stöder individen att knyta an till det nya samhället och integreras i Vasa.

Lag om främjande
av integration
30.12.2010/ 1386
Förvaltningslagen
6.6.2003/434

2.2. Göra tolkverksamheten mer mångsidig

Mångsidiga tolkningsformer garanterar tolkning oberoende språk och oavsett om tolken finns fysiskt i Vasa stads tjänst eller inte. I och med förverkligandet av landskapsreformen ändras grunderna för utbetalningen av den ersättning för tolkkostnader som kommunen erhåller av staten. Utvecklandet av video- och mobiltolkning ses i Vasa som en möjlighet att effektivisera verksamheten och kvaliteten, samt begränsa en ökning av kostnaderna för tolktjänster.

Lag om främjande
av integration
30.12.2010/ 1386
Språklagen
6.6.2003/423
Diskriminerings-
lagen
30.12.2014/1325

2.3. Anslutande till webbtjänsten infoFinland.fi

InfoFinlands mångspråkiga webbtjänst betjänar myndigheterna när det gäller information som rör invandring och integration. Den möjliggör även effektiv informationssökning om viktiga ärenden såsom arbete, studier, hälsa och boende på det egna språket. Helsingfors stad administrerar webbtjänsten och Arbets- och näringsministeriet, Undervisnings- och kulturministeriet, Miljöministeriet, Skatteförvaltningen, FPA och medlemskommunerna är med som finansiärer. Målet under denna programperiod är att Vasa ansluter sig till infoFinlands webbtjänst och kompletterar tjänsten med information om Vasa, samt att innehållet även publiceras på Vasas egna webbsidor.

2.4. Ökande av digitala tjänster som en del av social- och hälsovårdsservicen

Utbudet av elektroniska tjänster inom social- och hälsovårdsservicen bör utökas och göras mer mångsidigt. När det gäller servicepunkterna, verktygen för ärendehantering och kontakterna bör nåbarheten tryggas och kompetensen förstärkas. Kommunikation på klarspråk och genom fler kanaler bör utökas inom socialservicen (Kauppila, Kiiski & Lehtonen 2018, 34.) Österbottens förbund administrerar ett digi-stödspilottest i samarbete med Vasa sjukvårdsdistrikt och Vasa stad. I Vasa utvecklas de digitala tjänsterna inom socialservicen under integrationsprogrammets programperiod. Målet är att utveckla och ta i bruk en chatbaserad rådgivningsfunktion och därtill utvidga utbudet av digitala tjänster med hänsyn till klienternas specialbehov.

RP 60/2018
förslag till lag om
tillhanda-hållande
av digitala tjänster
och lag om
ändring av lagen
om elektronisk
kommunikation i
myndigheternas
verksamhet

2.5. Mångsidig och centraliserad rådgivning

Invandrarnas handlednings- och rådgivningspunkt Welcome Offices verksamhet utvidgas under programperioden genom regelbunden och koordinerad sakkunnigrådgivning på fältet. Under programperioden utreder Welcome Office möjligheten till en elektronisk plattform dit organisationer och föreningar kan hänvisas samt finnas tillgängliga. Handlednings- och rådgivningspunkten Welcome Office är en naturlig plats för inledande kartläggning med personer som inte är kunder vid Arbets- och näringsbyrån eller har ett klientskap inom socialvården. Rådgivningsservicen borde erbjudas på flera språk.

Lag om främjande
av integration
30.12.2010/ 1386

Alla förvaltningar ansvarar för information, rådgivning och handledning beträffande den egna verksamheten.

2.6. Rådgivning på eget språk

Rådgivning på eget språk stöder personen som integreras på dennes eget modersmål, och möjliggör samtidigt en återknytning till seder och bruk i det gemensamma hemlandet. Under programperioden utreds föreningsaktörernas möjlighet att utveckla rådgivning på eget språk i samarbete med staden. Projektet En god start i Österbotten har utbildat samhälls- och välmåenderådgivare som ger råd och stöd på invandrarens eget modersmål. Bl.a. Welcome Office är en verksamhet som kunde ha nytta av dessa rådgivare sin verksamhet. Rådgivningsservicen på eget språk behöver en finansieringsgrund, den kan inte vara baserad på frivillighet. Möjligheterna med regionalt samarbete bör kartläggas. Rådgivningen bör vara sakkunnig. Avgiftsfri rådgivning på eget språk erbjuds i flera städer till alla invandrare oberoende av orsak för invandring.

Förvaltningslagen
6.6.2003/434

3. Främjande av säkerhet

Samhällets målsättning är en trygg vardag och ett tryggt liv för alla människor som bor i landet. I enlighet med strategin för inre säkerhet är säkerhetsbefrämjande faktorer ett trygg boende- och en trygg arbetsmiljö, respekt för individen, ingen förekomst av hatiskt tal, trakasserier, störande samt hotande företeelser, såväl nationellt som internationellt. Nyckelvärderingar för säkerheten är förtroende och samarbete. Jämlikhet och likvärdighet i samhället är en central förutsättning för säkerhet (KPMG & VoM, 2018, 1). Kommunerna och organisationerna har en central roll när det gäller främjandet av goda befolkningsförhållanden samt i förebyggandet av utslagning och rasism.

3.1. Information beträffande säkerhetsbefrämjande till befintliga grupper

Under programtiden utvecklas och tas i bruk en modell för etablerande och spridande av säkerhetsbefrämjande information. Säkerhetsärenden behandlas i de befintliga grupperna genom tydlig och lättförståelig grundläggande information som samhället, rättigheterna, skyldigheterna och främjandet av säkerheten. Samarbete sker bl.a. med polisen och brandmyndigheterna.

Grundlagen
11.6.1999/73

3.2. Främjande av positivt bemötande

Upplevelsen av trygghet grundar sig på bemötanden i vardagen. Förstärkandet av kunnandet lyfts fram som dubbelriktat mål i Vasas integrationsprogram. Personalens kunnande när det gäller bemötande av klienter med invandrarbakgrund förstärks genom personalutbildning. Utbildningen arrangeras vid arbetsplatserna och förverkligas av stadens egna sakkunniga samt de erfarenhetssakkunniga inom integration som utbildas under programperioden. Under programperioden kartläggs verksamhetsmodeller för förebyggande av hatpropaganda och eventuella modeller som redan finns utvecklas. En korrekt bild av och korrekt information om invandring och integration bör förmedlas. Alla aktörer och individer har skyldighet att ingripa vid osakliga uppgifter, osakligt bemötande och diskriminering, i synnerhet då det gäller barn och unga.

Lag om främjande
av integration
30.12.2010/ 1386

3.3. Främjande av psykiskt välbefinnande

Stadens integrationsservice och kriscentret Valo i Vasa samarbetar kring genomförandet av en jämviktskolning utvecklad av Föreningen för mental hälsa i Finland. Skolningen omfattar kortvariga informationstillfällen och gruppträffar. Vid infotillfällen fokuseras på den mentala hälsan och förstärkande av den. I den mer långsiktiga gruppen fokuseras på behärska av traumasymptom. I och med förståelse för de egna symptomen och hanteringen av dessa ökar känslan av säkerhet. Genom personalutbildning effektiviserar kunnandet när det gäller att bemöta och stöda invandrare med traumabakgrund.

3.4. Förebyggande av segregation

När det gäller boende är det de omständigheter som motsvarar vardagens krav som utgör en grund för samhörighet med den lokala gemenskapen, deltagandet i samhället och ett gott personligt liv. För att förebygga segregation är det viktigt att på ett allmänt plan följa med boendeomständigheterna och i synnerhet en utveckling där personer med invandrarbakgrund starkt centraliseras till vissa bostadsområden (Saukkonen 2017,58). Ett kontinuerligt mål i Vasa är att erbjuda mångsidiga boendeanternativ på olika bostadsområden, samt att beakta mångfald då nya bostadsområden planeras.

4. Möjliggörande av sociala kontakter och relationer

Skapandet av sociala relationer är centralt inom integrationen. En förutsättning för nätverkande är du behärskar språket. Växelvekan med den infödda befolkningen förbättrar språkfärdigheten och ökar självförtroendet när det gäller socialt umgänge (Saukkonen 2017, 18). Stödande och främjande av integration är inte enbart myndighetsarbete. Vid sidan om myndigheternas arbete fungerar många organisationer, grannskap, arbetsplatser, religiösa och andra samfund som viktigt stöd för integrationen (ANM 2016 b). Därutöver har varje individ ett eget ansvar när det gäller den egna integrationen samt att stöda integrationen hos sina familjemedlemmar.

4.1. Organisationsbrickan

I samarbete med organisationsaktörerna förs organisationerna och det arbete föreningarna utför i Vasa samman. Organisationsbrickan är en elektronisk plattform, vars syfte är att göra organisationernas funktioner lättillgängliga. Det är lättare att hitta information om organisationernas verksamhet och det blir även lättare för myndigheterna att hänvisa klienter till verksamheten om verksamheten finns tillgänglig på ett lätt sätt. Organisationsbrickan stöder även organisationsaktörerna så att de inte utvecklar verksamheter som överlappar varandra. Att hålla den elektroniska plattformen aktuell kräver regelbunden upprätthållning och uppdatering.

RP 96/2018
förslag till lag om
främjande av
integration

4.2. Familjeskolan

Målen med skolsystemet samt skolans verksamhetsmetoder bör göras tydliga och befrämja växelverkan mellan skolan och hemmet (RP 96/2018). Familjeskolmodellen för invandrarfamiljer har utvecklats i Joensuu. I Vasa ses familjeskolan som en god modell för att förstärka samarbetet mellan hemmet och skolan. Vasas modell av familjeskolan utvecklas i utvecklingsarbetsgruppen för invandrarutbildningen och målet är att modellen tas i bruk före utgången av år 2021.

4.3. Mångsidig användning av stadens lokaler

Stadens lokaler står ofta tomma. I lokalerna går det att ordna många former av verksamhet, exempelvis museet kunde fungera som träffpunkt. En mångsidig användning av lokalerna gör olika verksamheter bekanta och tröskeln att delta i verksamheten på fritiden blir lägre. Under programperioden kartläggs vilka av stadens lokaler som stadens egna aktörer kan använda utan avgift. För lokalerna skapas ett elektroniskt bokningssystem eller också utreds möjligheten att ta i bruk det redan befintliga Timmisystemet. Senare finns möjlighet att utvidga verksamhetsmodellen genom att erbjuda lokaler även för föreningarnas användning.

5. Främjande av sysselsättning

5.1. Främjande av sysselsättning inom stadsorganisationen

Sysselsättningen är en primär väg till integration. Välbefinnandet i vårt samhälle baserar sig på arbete. Av befolkningen i Vasa har 8,5 % ett främmande språk som modersmål. Såväl arbetsgruppen för etniska föreningar som miniarbetsgruppen för invandrarrådet lyfter fram främjandet av sysselsättningen som ett mål för programperioden. På årsnivå kartläggs andelen anställda med främmande språk som modersmål bland stadens egen personal. Stadens olika serviceområden utmanas att anställa personer med invandrarbakgrund och erbjuda arbetsprövnings-platser. Invandrarnas eget språk bör ses som en resurs i rekryteringen.

5.2. Möjlighet att studera det andra inhemska språket

En förutsättning för en lyckad integration är möjligheten att lära sig finska eller svenska. Att behärska bägge inhemska språken främjar sysselsättningen. Oberoende av invandrarbakgrund önskar flera invandrare även studera det andra inhemska språket i ett så tidigt skede som möjligt, med beaktande av de egna färdigheterna och resurserna. Vasa stads institut erbjuder mångsidiga språkkurser. Det är svårt att via nuvarande informationskanaler hitta information om det omfattande kursutbudet, speciellt i de fall individen har svårt att förstå innehållet i kurspresentationerna. Olika och lättanvända informationslösningar bör utvecklas.

5.3. Integrationsstöd till arbetstagare med invandrarbakgrund

Welcome Office hänvisar arbetstagare med invandrarbakgrund till företag som söker arbetskraft och effektiviserar samarbetet med företagen genom att även inkludera familjemedlemmarna.

5.4. Individuellt stöd vid övergången mellan den grundläggande utbildningen och andra stadiet

Det är viktigt att övergången från den grundläggande utbildningen till andra stadiet sker på ett bra sätt. Gymnasiestudier kräver goda språkliga och studietekniska färdigheter av den studerande.

Gymnasielagen
10.8.2018/714

Befintliga möjligheter till stöd inför gymnasiestudier, såsom tilläggsundervisning i grundskolan eller genom VALMA, bör användas i större utsträckning än nu för att stöda studiefärdigheterna hos de studerande. De uppgifter beträffande kraven för gymnasiestudier och andra studiestigar som ges åt grundskoleeleven föräldrar, bör vara tillräckligt tydliga och givna i tillräckligt god tid för att de ska kunna stöda eleven i övergångsskedet. Praxisen när det gäller överföringen mellan grundläggande utbildningen och andra stadiet bör förnyas genom t.ex. samläropraxis. Även en fyraårig studieplan för S2 gymnasiestuderanden bör enligt behov göras i inledningen av studierna, för att trygga en lyckad studiestig för den studerande. En likvärdig studiestig bör tryggas för de personer som integreras på svenska.

6. Främjande av boendefärdigheter

Tillgång till en bostad till skäligt pris, funktionaliteten av boendeområdena, boendeformsfördelningar, service och den offentliga trafikens förbindelser har en central roll vid möjliggörande av integrationen i en ny miljö. Deltagande i områdets verksamheter och bemötandet från invånarna stöder delaktigheten (RP 96/2018). I Vasa möjliggör den goda tillgången till hyresbostäder en befolkningsökning. Ungefär en fjärdedel av stadens invånare som har främmande språk som modersmål bor i Koy Pikipruukki bostäder. I synnerhet finns en efterfrågan på de små bostäder i centrum som uppfyller FPA:s normer. Även stora familjer som har behov av stora hyresbostäder har flyttat till Vasa.

6.1. Boenderådgivning och boendeanvisningar i bildformat

Okunnig eller vårdslös hantering av en bostad leder till stora kostnader, vilket kunde förebyggas genom en förbättrad boenderådgivning. Under programperioden föreslås att en boendehandledare anställs för att främja boendefärdigheterna. Boenderådgivarens service är riktad till alla kommuninvånare. Pikipruukki kommer även att i den mån det är möjligt använda bildförsedda boendeanvisningar för att informera och handleda invånarna.

Vasa stads
bostadspolitiska
program för åren
2018 – 2022

Miljöministeriets
Auneprogram för
åren 2016 – 2019

7. Förstärkande av kunnandet

7.1. Digivänverksamhet

Då vårt samhälle digitaliseras försvårar bristerna i när det gäller digitala färdigheter hanteringen av det vardagliga livet. I samarbete med föreningsaktörer utvecklas en Digivänverksamhet i Vasa och därtill utbildas frivilliga digivänner. Under programperioden utreds var denna verksamhet kunde placeras. Med en verksamhetsmodell som baserar sig på frivillighet kan digivänverksamheten förverkligas i redan befintliga organisationsstrukturer, exempelvis i vi läser tillsammans undervisningsgrupper.

7.2. Förstärkande av kompetensen hos ordförande och aktiva inom etniska föreningar

De etniska föreningarnas ordföranden och föreningsaktiva saknar förstärkning när det gäller deras kunnande, vilket gör det svårt för dem att upprätthålla sin verksamhet och erbjuda rätt stöd i rätt tid till sina medlemmar. Föreningsaktörerna lyfter även fram betydelsen av rådgivning på eget språk. Myndigheternas stöd räcker inte till när det gäller behovet av stöd som personer som integreras har. Som stöd behövs föreningar och sociala nätverk. Under programperioden utvecklas en utbildningsmodell och de aktiva inom de etniska föreningarna utbildas för att hjälpa till vid sidan om myndighetsrådgivningen.

7.3. Erfarenhetssakkunnigverksamhet

Att vara erfarenhetssakkunnig innebär att genom personlig erfarenhet och kompetens inneha färdigheter som kan tillämpas i olika sammanhang (Befolkningsförbundet 2018). I Vasa finns inga erfarenhetssakkunniga inom integration. Under programperioden utvecklas och tas en utbildningsmodell för erfarenhetssakkunniga inom integration i bruk. Kunnandet bland de utbildade erfarenhetssakkunniga inom integrationen

SHM:s utkast
8.6.18 till
ändringsförslag för
socialvårdslagen

används i planeringen och utvecklingen av servicen samt vid anordnande av utbildning till personalen.

8. Främjande av hälsa och välbefinnande

Service som främjar hälsa och välbefinnande erbjuds åt alla som behöver detta. För individer och familjer som är i behov av särskilt och mångprofessionellt stöd görs en bedömning av servicebehovet inom socialservicen och klientplan uppgörs i enlighet med socialvårdslagen tillsammans med klienten och dennes anhöriga. Vid behov gör hälso- och sjukvården i samarbete med socialarbetet en bedömning av vårdbehovet.

8.1. Hälsogranskning för alla vid ankomst till landet

Hälsogranskningar i samband med immigrationen är en rättighet som i denna stund inte når alla personer som flyttat till Vasa från utlandet. I samband med hälsogranskningen kartläggs vaccinationer och de laboratorieprover som behövs. Oftast söker sig invandrarna till hälsostationen först i det skede då olika symptom som de behöver hjälp med har uppstått.

RP 13/2016 om
lagen om
smittsamma
sjukdomar

Att erbjuda hälsogranskningar vid immigration kräver att hälsostationerna utvecklar sin verksamhetspraxis. Exempelvis då en barnfamilj kommer till barnrådgivningen bör även föräldrarnas situation utredas: har de genomgått en hälsogranskning. Ett informationsmeddelande beträffande rättigheten till hälsogranskning i samband med immigration sammanställs, och sänds till magistraten och till rådgivningspunkten Welcome Office.

8.2. Spridning av heltäckande hälsofrämjande uppgifter i de befintliga grupperna

I Vasa erbjuds integrationsfrämjande verksamhet i gruppform i kommunens egen regi samt av olika organisationer. Sakkunniginformation och rådgivning som främjar hälsa och välbefinnande bör spridas planerligt och koordinerat till de befintliga akryva grupperna under programperioden.

Kommunallagen
10.4.2015/410
Hälsa- och
sjukvårdslagen
30.12.2010/1326

8.3. Utnyttjande av avgiftsfri idrotts-, konstundervisnings- och kulturservice

Under programperioden sammanställs information som rör avgiftsfri service och information om dessa när det gäller förbättrande av tillgängligheten till idrotts- och kulturservice. Museerna har förverkligat en närbarhets- och tillgänglighetskartläggning. Vid varje utställning finns en gratisdag, då det är avgiftsfri entré till museet. Ett Kaikukort håller på att tas i bruk som ny tjänst vid tillämpande av avgiftsfri kulturservice. Idrotts- och kulturservicen har en stark betydelse för människors välbefinnande. Genom verksamhetsöverskridande samarbete kan man förstärka kommuninvånarnas välbefinnande.

9. Uppföljning och utvärdering av integrationsprogrammet

Främjande av integration och utvecklingen av integrationen som helhet och tväradministrativt förutsätter effektiv uppföljning av verkställigheten och långsiktig samt systematisk bedömning av verkningarna (RP 96/2018). Invandrarrådet tillsammans med koordinatören för integration och andra aktörer ansvarar för uppföljningen och utvärderingen av integrationsprogrammet enligt överenskomna utvärderingsmetoder och indikatorer. De i programmet antecknade indikatorerna kan vid behov uppdateras. Programmet följs upp på årsnivå. Invandrarrådets sekreterare samlar uppgifter om målförverkligandet i fråga om integrationsprogrammet till invandrarrådets sista möte för året. De arbetsgrupper som deltagit i uppgörandet av integrationsprogrammet sammanträder för att fortsätta arbetet med att förverkliga integrationsprogrammet i praktiken. Målet är ett integrationsprogram som lever och hålls aktivt och som utvecklar Vasa som en mångkulturell stad och ökar på Vasas dragningskraft som Nordens energihuvudstad.

Deltagande i arbetsgrupperna som uppgjort integrationsprogrammet

Arbetsgruppen för föreningsaktörer

Salme Kalliokoski
Hanna Borisov
Mari Karjalahti
Irina Pelkkala
Kirsti Eneberg
Nina Stubb
Tuula Jäntti
Anne Salovaara-Kero

Tvöadministrativa arbetsgruppen

Tatjana Asplund
Marjo Hannu-Jama
Jenni Niemi
Petra Winberg

Arbetsgruppen för socialarbete

Maja Pajukangas
Omar Yehia
Blandine Safari
Ezqi Sezer Söderberg
Asres Gidey
Seija Riikonen
Ahmed Jama
Merja Kärkkäinen
Kati Kangasluoma
Virpi Hagström
Virpi Kortemäki
Carina Nähls
Pernilla Häggström
Johanna Viirret
Johanna Koivusaari
Pia Bäck

Arbetsgruppen för främjande av hälsa och välbefinnande

Hanna Kangasmaa
Sari Sillanpää
Anne Pohjola
Tarja Phillips
Tarja Paikkala
Leena Kotamäki-Partanen

Arbetsgruppen för boende

Anne Tukia
Kortemäki Virpi
Jonas Nylén
Paula Saukkoranta

Arbetsgruppen för etniska föreningar

Sahra Mohamud
Razia Nouraozi
Enayat Resaie
Khalifa Stephanos
Asres Gidey
Anwar Abdulgafur
Doudi Akram
Jaspe Gakumba
Omar Yehia

Utbildningsarbetsgrupp

Anita Sahlström
Tuija Åberg
Mirjam Silven
Terhi Mesikämmen
Tiina Siren-Nuutinen
Hanna Turpeinen
Sannasirkku Autio

Invandrarrådets småarbetsgrupp

Adriana Kaslín
Ali Rezai
Mayya Ratsuk
Natalie Syring
Olumide Akinyemi
Olli Aalto
Markku Rautonen
Erkki Penttinen

Arbetsgruppen för koordination

Jukka Kentala
Erkki Penttinen
Anna-Maija Iitola
Christina Knookala

Ansvariga för sammanställande av program och handledning av arbetsgrupper

Sonja Sulkakoski
Hanna Kakko

Invandrarrådet i Vasa

Period: 1.6.2017 - 31.5 2019

Ordförande Laura Ala-Kokko
Vice ordförande Marianne
Waltermann
Stadsstyrelsens representant
Hans Frantz
Föredragande Erkki Penttinen
Sekreterare Sonja Sulkakoski

Ledamot/ersättare + organ

Laura Ala-Kokko /
Pirjo Andrejeff Stadsstyrelsen
Ramieza Mahdin /
Sture Erickson Social- och
hälsovårdsnämnden
Markku Rautonen /
Laura Linna-Välimäki
Nämnden för fostran och
utbildning
Tomislav Krstevski /
Seija Suomela Kultur- och
idrottsnämnden
Marianne Waltermann/
Lotta Alhonnoro
Utbildningsnämnden
Olli Aalto/ Matti Anttonen
Utbildningsnämnden

Sakkunnigmedlem/ ersättare

Nertila Kavaja / Kiymet Ser
Adriana Kaslin / Ali Rezai
Farhad Ariyaeimehr/
Natalia Syring
Olumide Akinyemi /
James Godwin
Gilbert Kabingwa /
Enayatullah Rezaie
Mayya Ratsuk/
Gakumba Jaspe

Vasa stads servicekarta över befintlig service

Småbarnspedagogik

- barnträdgårdslärarspecialist i finska som andra språk-undervisningen (cirkulerande)
- förberedande undervisning inför förskoleundervisning

Grundläggande utbildning

- förberedande undervisning för grundläggande utbildning
- undervisning i finska som andra språk samt stödundervisning
- övergångsklass
- undervisning i det egna språket (vissa språk)
- skolans egen klubbverksamhet

Vasa stads institut

- grundläggande utbildning för vuxna
- UMAKO-utbildning
- TaiKon – grundläggande konstundervisning
- allmänna kurser

Gymnasieutbildning

- stödundervisning
- individuell studieplan

EduVamia

- integrationsutbildning
- utbildning i läs- och skrivfärdigheter (ansvarig arrangör Vaasa Opisto)

Vamia

- VALMA-utbildning
- yrkesutbildning för invandrare
- stöd från invandrarkoordinator

Idrottsservice

- simundervisningsgrupper för invandartjejer och -kvinnor samt andra specialgrupper
- Action- och HOPPIS-verksamhet
- Skolan i rörelse-projekt

Ungdomsservice

- Navigatorn, Reimari, Origo uppsökande ungdomsarbete
- Varikko arbetsverkstad
- tjänster och verksamhet som tillhandahålls av invandrarkoordinatorn
- Helmi, Familjecentret

Kultur- och bibliotekservice

- tjänster och verksamheter som tillhandahålls av informatiker vid stadsbiblioteket
- Pop Up-biblioteksverksamhet
- språkcaféer
- hyrning av Kulturhuset Fanny
- utställningar/ projekt vid museer

Socialarbete och familjeservice

- socialarbete för vuxna och barnfamiljer
- integrationsservice och Kotomaja
- tolkdejour
- mottagningscentralen
- Klaara och Horistonten
- hemservice för barnfamiljer

Hem- och anstaltsvård

- Seniorcenter
- hemvård

Hälsovårdsservice

- service vid enheten för hälsofrämjande
- mottagningsservice
- tandvård
- mödra- och barnrådgivningar

Centralförvaltningen

- Welcome Office
- Medborgarinfo
- enheten för sysselsättningsfrämjande

Tekniska sektorn

- Delaktighetssteg-projekt
- bostadspolitiskt strategiarbete

Affärsverket

- Pikipruukki
- Österbottens tolkcentral

Källor:

- Ager, A & Strang A. 2004. Indicators of Integration: final report. Queen Margaret University College, Edinburgh.
<http://webarchive.nationalarchives.gov.uk/20110218141321/http://rds.homeoffice.gov.uk/rds/pdfs04/dpr28.pdf>
- HE 96/2018. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi kotoutumisen edistämisestä.
https://www.eduskunta.fi/FI/vaski/HallituksenEsitys/Sivut/HE_96+2018.aspx
- Kauppila, Kiiski & Lehtonen 2018. Sähköhelmenkalastus Sosiaali- ja terveysministeriön raportteja ja muistioita 14/2018.
http://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/160653/STM_rap_14_2018.pdf?sequence=1&isAllowed=y
- KPMG& VoM 2018. Onko Suomi maailman turvallisin maa kaikille? Turvallisuuden toteutuminen eri sukupuolten ja väestöryhmien kannalta.
<https://intermin.fi/documents/1410869/4024872/Turvallisuuden+yhdenvertaisuus+selvitys+310518.pdf/9091cbbf-6dd9-4d8a-b337-01be26de818a/Turvallisuuden+yhdenvertaisuus+selvitys+310518.pdf.pdf>
- L30.12.2010/1386. Laki kotoutumisen edistämisestä. Säädös säädöstietopankki Finlexin sivuilla.
<https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2010/20101386#L3P32>
- L 10.4.2015/390. Liikuntalaki. Säädös säädöstietopankki Finlexin sivuilla.
<https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2015/20150390?search%5Btype%5D=pika&search%5Bpika%5D=liikuntalaki>
- L30.4.2004/301. Ulkomaalaislaki. Säädös säädöstietopankki Finlexin sivuilla.
<https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2004/20040301>
- Oikeusministeriö 2018. Hyvät väestösuhteet. <https://oikeusministerio.fi/hyvät-vaestosuhteet>
- Saukkonen P. 2018. Kotoutuminen tapahtuu kaupungeissa. OECD:n raportti tarjoaa hyviä neuvoja kotouttamiseen paikallistasolla.
https://www.hel.fi/hel2/tietokeskus/julkaisut/pdf/18_08_27_Tyopapereita_5_Saukkonen.pdf
- Saukkonen P. 2017. Kotoutumisen seurantarjestelmän kehittäminen Helsingin kaupungilla.
https://www.hel.fi/hel2/tietokeskus/julkaisut/pdf/17_08_31_Tutkimuskatsauksia_2_Saukkonen.pdf
- TEM 2016 a. Valtion kotouttamisohjelma vuosille 2016-2019 ja valtioneuvoston periaatepäätös Valtion kotouttamisohjelmasta. Työ- ja elinkeinoministeriön julkaisuja 45/2016. Työ- ja elinkeinoministeriö. Helsinki.
- TEM 2016 b. Kotouttamisen kumppanuusohjelma. Työ- ja elinkeinoministeriön julkaisuja 4/2016. Työ- ja elinkeinoministeriö. Helsinki.
- THL 2018. Osallisuus. <https://thl.fi/fi/web/hyvinvointi-ja-terveyserot/eriarvoisuus/hyvinvointi/osallisuus>
- Väestöliitto 2018. Mitä on kokemusasiantuntijuus? www.vaestoliitto.fi/monikulttuurisuus/mita-teemme/kokemusasiantuntijat/mita-on-kokemusasiantuntijuus/

V A S A .

VASA STADS INTEGRATIONSSERVICE

 Invandrarrådets sekreterare, 040 16 16 380

 vaasa.fi/sv/Integrationsprogram